

Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete
Enheten för brandskydd och brandfarlig vara
Patrik Perbeck
010-240 5365
patrik.perbeck@msb.se

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Den nationella strategin för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda - Redovisning av vidtagna åtgärder

Den 1 oktober 2010 redovisade MSB en nationell strategi för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda i enlighet med uppdrag Fö2009/2196/SSK. I myndighetens regleringsbrev för 2011 framgår att MSB ska redovisa vidtagna åtgärder inom ramen för den nationella strategin.

Kommunikationsplan

Våren 2011 färdigställdes en kommunikationsplan för hur strategin ska kommuniceras. En av de första åtgärderna var att sammanfatta strategin i en kortfattad version som beskriver problembilden och åtgärderna inom de fyra strategiska områdena. Populärversionen fick rubriken "Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand" för att anknyta till den nollvision som strategin innehåller.

Uppdraget rimligt brandskydd i olika boendemiljöer

Myndigheten har under det senaste året arbetat med uppdraget om vad som är ett rimligt brandskydd i olika boendemiljöer (Fö 2009/1961/SSK). Arbetet har vidareutvecklat den problembild och de slutsatser som redovisas i den nationella strategin, men inriktningen har varit mot olika typer av boendemiljöer. I redovisningen av uppdraget föreslås bland annat att MSB ges bemyndigande att meddela föreskrifter om brandskydd i behovsprövade vård- och omsorgsboenden, samt att meddela föreskrifter om anordningar för tidig varning vid brand i bostäder. Vidare föreslås att lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag bör ses över så att bidrag kan ges i syfte att åstadkomma en rimlig brandsäkerhet i olika boendemiljöer. Exempel på åtgärder som, enligt MSB:s redovisning, bör omfattas av bidraget är olika typer av automatiska släcksystem.

Nationell samverkansgrupp för brandskyddsfrågor

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har bildat en nationell samverkansgrupp för brandskyddsfrågor. Gruppens uppgift är att samordna,

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Besöksadress:
Stockholm: Kungsgatan 53
Karlstad: Norra Klaragatan 18
Sandö: Sandövägen 7
Revinge: Revingeby

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org nr.
202100-5984

långsiktigt förvalta och vid behov utveckla den nationella strategin. I gruppen ingår Boverket, Socialstyrelsen, Konsumentverket, Migrationsverket, företrädare för länsstyrelserna, Sveriges kommuner och landsting, Fastighetsägarna, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, Svensk Försäkring, Brandskyddsföreningen Sverige samt representanter från kommunerna i form av Örebro kommun, Räddningstjänsten Syd samt Luleå kommun. Inom ramen för den nationella samverkansgruppen för brandskyddsfrågor har tre områden identifierats som särskilt viktiga att starta ett arbete kring.

En arbetsgrupp har bildats i syfte att ta fram en vägledning för hur man på kommunal nivå kan identifiera och sätta in riskreducerande åtgärder för de personer som är särskilt utsatta för och vid bränder. Syftet med vägledningen är att underlätta för kommunerna att komma igång med arbetet, att klarlägga juridiska möjligheter t.ex. när det gäller integritetsfrågor samt att ge ett antal konkreta exempel på hur arbetet kan genomföras. Detta arbete bedöms skapa bättre förutsättningar för att minska riskerna för de mest utsatta för och vid bränder. Om lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag ses över, enligt det förslag som lämnats, kommer det också att bidra till att minska riskerna för de som är mest utsatta vid bränder.

En viktig åtgärd är att budskap om brandskyddsfrågor är samordnade. MSB har därför bildat en arbetsgrupp med representanter från nationell, regional samt lokal nivå. Syftet är att ta fram och samordna en långsiktig nationell informationsinsats som är väl förankrad hos dem som ska kommunicera brandskyddsfrågor.

En arbetsgrupp som ska ta fram indikatorer och fler delmål för hur implementeringen av åtgärderna i strategin följs upp och utvärderas, kommer att formeras under året. Gruppens uppgift är bland annat att definiera ett tiotal robusta indikatorer som kan användas långsiktigt för att följa upp arbetet. Detta är särskilt viktigt för att veta att rätt åtgärder vidtas för att nå de mål som finns i strategin.

Uppdragsersättningarna för att stärka den enskildes förmåga att hantera förhållanden

Myndigheten har tagit fram en ny inriktning för uppdragsersättning till ideella organisationer för tiden 2012-2014. Det offentliga har ett omfattande ansvar för samhällets övergripande funktionalitet vid allvarliga händelser men den enskilde har ett ansvar för sin egen säkerhet. Den enskildes kunskap om hur man ska agera för att förebygga en olycka och vid en olycka är ofta det bästa skyddet, t.ex. mot bränder. Detta innebär att samhället behöver skapa förutsättningar för den enskilde att kunna ta ansvar genom kunskaps- och förmågehöjande åtgärder. En utgångspunkt för inriktning och prioritering av uppdragsersättningarna är de strategier, planer och handlingsprogram som MSB tagit fram. Ett prioriterat område är den enskildes brandskydd.

Studier

Två fördjupade studier avseende brandskydd håller på att genomföras och kommer att avslutas innevarande år. En av de vanligare brandorsakerna är kopplad till bostadens spis. Spisvakt är ett bra skydd men det finns många typer och dessa fungerar på olika sätt. En tidig indikation är ofta en förutsättning för att en brand inte ska utgöra ett hot mot liv, hälsa eller egendom. Detta gäller även miljöer där personer med funktionsnedsättningar vistas. Målet med studien som omfattar spisvakt och brandvarnare som är anpassade för funktionsnedsatta personer är att kartlägga de på marknaden befintliga varianterna av dessa. Resultaten kommer att användas för kunskapspridning och underlag för bedömningar exempelvis av vilket stöd som kan ges till personer som är särskilt utsatta för risker vid brand.

Brand i kläder är en av de vanligaste orsakerna till att äldre personer omkommer vid bränder. Detta visade inte minst rapporten avseende rimligt brandskydd i olika boendemiljöer. En studie som innefattar praktiska försök av brand i olika textilmaterial håller på att genomföras. Studien kommer att vara ett underlag för vilken hjälp de särskilt riskutsatta behöver samt ge underlag för kommande normgivningsarbete om brandskydd i vård- och omsorgsboenden.

Självslöcknande cigaretter

I november 2010 fastställde den Europeiska standardiseringsorganisationen (CEN) den standard som ska gälla för att prova säkerheten för självslöcknande cigaretter. Processen med införandet av kravet på självslöcknande cigaretter har därefter gått vidare vilket innebär att det från och med den 17 november 2011 är krav på att cigaretter som tillhandahålls på den europeiska marknaden ska vara självslöcknande. Konsumentverket har ansvaret för marknadskontrollen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kommer särskilt att följa upp den framtida utvecklingen avseende omkomna och skadade vid bränder som orsakas av rökning.

Samverkan med Migrationsverket

Migrationsverket startade under 2010 ett arbete med att standardisera boendet för asylsökande i anläggningsboende. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har deltagit i arbetet när det gäller brandsäkerhetsfrågor. Arbetet ledde fram till en så kallad "workshop agreement", ett gemensamt referensdokument, där bland annat brandskyddet och behovet av brandskyddsutbildning fastställs. Myndigheten har därefter tillsammans med Migrationsverket, Brandskyddsföreningen, Civilförsvarsförbundet, SOS Alarm AB samt företrädare från kommunerna tagit fram ett anpassat informationspaket för de nyanlända, där brandskyddsinformation förmedlas på olika sätt under asylprocessen.

Kommunikationsinsatser

Den nationella strategin har presenterats vid en rad konferenser och nätverksmöten, bland annat Brandbefälsmötet i Helsingborg, nätverket för SFI-lärare, Förebyggandekonferensen 2011, nätverksmöte med räddningstjänstinformatörer samt för chefer på Migrationsverkets mottagningsenheter. Utöver detta har MSB exempelvis vid flera tillfällen träffat medlemmar i Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag för att informera om och diskutera fastighetsägarnas ansvar för brandskyddsfrågor i flerbostadshus.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avser att genom den nationella samverkansgruppen för brandskyddsfrågor arbeta vidare med åtgärderna i den nationella strategin för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda.

I detta ärende har generaldirektören Helena Lindberg beslutat. Enhetschefen Patrik Perbeck har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Key Hedström och avdelningschefen Cecilia Nyström deltagit.

Helena Lindberg

Patrik Perbeck